

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 154. szám.

Péntek, július 10.

Torontálvármegye gyásza a trónörökös-párért.

Rendkívüli megyei közgyűlés. — A vármegye részvéte. — Részvétőfölrát a királyhoz.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jul. 10.

Torontálvármegye székházának a nyári napsugárban ragyogó dísztermére ma a fekete gyász sötét pompája borult.

A vármegye törvényhatóságának tagjai azért gyűltek össze ma Nagybecskerekre, hogy kifejezést adjanak mélységes gyászuknak és részvétüknek Ferenc Ferdinánd trónörökös és nejeének halála fölött s megvetésüket nyilvánítsák a fölötte az elvetemült gyáva merénylet fölött, amelynek a trónörökös-pár Szerajevóban áldozatul esett.

A gyász és a részvét minden tekintetben méltó volt a szörnyűséges tragédiához és a vármegye törvényhatóságához. Az elhangzott nyilatkozatokban, amelyek között hallottuk Torontálvármegye szerb ajku pogárainak szavát is, egyhangulag megnyilvánult a megrendítő és lesújtó gyász s a mélységes részvét, amely a szíveket és lelkeket eltölti. De teljes mértékben kifejezést jutott az a megvetés és undorodás is, amelylyel a szerajevói gáztettet mindenki elítéli s annak gaz szerzőit legszigorubbán sújtani kívánja.

Egyben a jövőre is gondol a törvényhatóság, amikor Tallián Béla báró határozati javaslatát magáévá téve egyhangulag kívánja még a lehetőségét is meggátolni annak, hogy olyan eszmék nyerhessenek erőt, amelyek a szerajevói gáztettet sugallták.

Torontálvármegye gyászát és részvétét megrázóan szárnyaló fölrátban tolmácsolja a trón számolya előtt s hisszük és reméljük, hogy az ebből kisugárzó érzéseken kívül nincs más érzés ebben a vármegyében.

Most pedig adjuk itt a mai gyászülésről szóló tudósításunkat, mely a következő:

A rendkívüli megyei közgyűlés

ma szokatlan képet nyújtott. A vármegye székházának díszterme fekete gyászban sötétlett a bizottsági tagok fekete ruháitól. Az elnöklő főispán és a vármegye alispánja fekete díszmagyarban ülnek a tanácskozó asztal fejénél s a természetkerítés bizottsági tagok töltik be. A vármegye legtávolabbi vidékéről is eljöttek a bizottsági tagok, hogy gyászuknak és részvétüknek kifejezést adjanak s nagy számmal jelentek meg a szerb és más ajku bizottsági tagok is. A törvényhatósági bizottság elöljáróságának a sorában ott látjuk Tallián Béla báró vbt. tanácsost, Csekonic Sándor grófot, Pallavicini Arthur örgrófot, Rohonczy Geodont, Schulpe Vilmost, Hauser Károly bárót, Pap Ernót, Lederer Artur, dr. Gyorgyevics Milos és dr. Kiss János kir. tanácsosokat, Magyar Pál pápai kamarás apátplébánost, Gyertyánffy Andort, dr. Perisics Zoltán polgármestert, dr.

Klein Mór főrabbit, dr. Annau Ernót, Vámos Ignác műszaki tanácsost stb.

A teremben a szokásos zsongás most jóval csendesebb s csakhamar egészen elnémul, amikor kevéssel 10 óra után megjelenik a teremben dr. Dellimani Lajos főispán s elfoglalja az elnöki széket.

A közgyűlés megnyitása után föl-emelkedik a főispán s vele együtt az összes jelenlevők s néma csendben hallgatják meg a főispán gyászbeszédét.

A főispán beszéde

igy hangzott:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Ez évi június hó 28-ikán a délutáni órákban az Adriától a Kárpátokig terjedt el a rémhír, amely közölte velünk azt a szomorú eseményt, hogy öfensége, Ferenc Ferdinánd főherceg, a trón várományosa és fenséges neje Szerajevóban galád gyilkos merényletnek áldozatul estek. A gyilkos golyók a Habsburg-dinasztia egy hatalmas hajtságát döntötték ki, megfosztva a kettős monarchiát a trón utódjától, árvává tettek három gyermekeket, súlyos gyászt hoztak szeretett agg királyunkra és nemzetünkre. Az egész világ utálattal vett tudomást ezen gáztettéről és midőn ma Torontálvármegye közönsége igaz gyászának és részvétének kifejezést adandó összegyűlt, nemcsak illőnek, de szíveink sugallatának is tartom, hogy a hazánkat és uralkodónkat ért nagy csapás behatása alatt azt kérdezzük, miért kellett ezen csapásnak bekövetkeznie. Az isteni gondviselés kifürkészhetlen akarata a gyász e pillanatában is agg királyunk felé vezérli a nemzetet és még inkább arra leszünek ösztönözve, hogy király és haza iránti szeretetünket és hűségünket dokumentáljuk. Az elhunyt királyi herceg évekként előző többször megfordult e vármegye területén, — közvetlen tapasztalatból állíthatom, hogy jól érezte magát hazánk e földjén, — a legélelénkebben érdeklődött vármegyénk népe és annak kulturális és gazdasági viszonyai iránt, leereszkedő nyájassága által mindenkit, akivel érintkezett, büvkörébe vonzott, úgy, hogy azt hiszem, a mi gyászunk, a mi fájdalomunk fokozottabb, a mi tisztelőnk határtalanabb az Istenben boldogult iránt. A boldogult főherceg példás családi élete szimpátiánkat a vele martírhálált szenvedett fenséges felesége iránt is csak növelhette. És most a jövőbe vetett reményeink egyszerre megsemmisültek! El kell viselnünk a nagy csapást és alattvalói szeretettel és hűséggel tekintünk szeretett királyunk felszentelt alakjára, imára kulcsolt kezekkel fohászunk az egek hatalmas urához, áldd meg Urunk Istenünk apostoli királyunkat és hallgasd meg a mi könyörgésünket, hogy még számos éven át irányíthassa sorsunkat mindannyiunk: a jelen és jövő nemzedék javára.

Ezeket előrebocsájtva indítványozom, mondja ki a tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy az alias gaz merénylet felett megvetését fejezi ki és annak értelmiszerzőit is a közmegegyezésnek adja át, elvárja a gonosztevők legszigorubb megbüntetését s legmélyebb részvétének ad kifejezést, amelyet a miniszterelnök ur utján a trón számolya

elő terjeszt és egyben öfensége emlékezetét jegyzőkönyvbeiktatja.

Az alispán beszéde.

Most Jankó Ágoston alispán emelkedett szólásra s a következő beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Amidőn ezen megrendítő gyász eset fölött elmélkedünk, de különösen, ha a merénylet körülményeire gondolunk, bizonyos aggodalom fog el bennünket, mert hiszen ma már tudva van, hogy a merénylet szerb nemzeti rajongók politikai összeesküvésének a műve, sőt olyan hírek is keringenek, mintha ezen összeesküvésnek a magyarországi szerbek között is lennének hívei.

Miután vármegyénk lakossága közül mintegy 200.000 a szerb és ezek a vármegye népességének relatív többségét alkotják, a különböző gyanúsító híreket nem hagyhatjuk szó nélkül és tartozunk vele önmagunknak, de megkívánhatjuk tőlünk az ország közvéleménye is, hogy azon gyanúsításokra nyilatkozzunk.

Azt hiszem, jogomban áll a vármegye közönsége nevében azon meggyőződésnek adni kifejezést — és ezen kijelentésemet a szerbek részéről a legilletékesebben meg is fogják erősíteni, hogy a mi délmagyarországi szerbjeinknek ehhez a gyalázatos merényletnek és ahhoz a politikához, mely ezt szülte, semmi közük sincsen; — sőt bizonyára lelkük mélyéből fakadó felháborodással utasítják vissza azt a gondolatot is, mintha az ilyen politikát helyeselni, vagy a legszigorubb elítélés nélkül elnézni tudnák.

A délmagyarországi szerbek a faji közösségből származó természetes érdeklődéssel, sőt rokonszenvvel nézték külföldi fajrokonainak államalkotó politikai törekvéseit, de azzal magukat soha azonosítani nem kívánták, mert ők hű és igaz fiai a magyar hazának, melyben anyagi jólétet, politikai és jogi egyenlőséget élveznek; tisztelői az ország alkotmányának és hűséges alattvalói az apostoli királynak.

Eppen ezen őszinte hazafiságuk, alkotmánytisztelőjük és a király iránti hűségüknel fogva elítélik és hazaárulásnak bélyegzik az olyan faji, vagy nemzetiségi politikát, mely a magyar szent korona országai területi épségének, vagy állami tekintélyének megsemmisítésére törekszik és bizonyára ők maguk volnának az elsők, akik a meghatározottabban elítélnék azokat a magyarországi fajrokonokat is, akik az ilyen haza-, nemzet- és dinasztiaellenes politikai ábrándokkal rokonszenveznének.

A szerbek részvéte.

Utána dr. Gyorgyevics Milos kir. tanácsos, törvényhatósági bizottsági tag szólalt föl a következőkben:

Méltóságos főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Immár közel félévszázadja veszem ki részemem a közéletben szereplésből szerény tehetségemhez képest. Hosszu idő, mely alatt az eleven szemű ember sokat láthat és észrevehet. Bennünk, magyarországi szerbekben leküzdhetetlenül él ugyan a szeretet az anyatejjel magunkba szitt ősi nyelvünk iránt; egyebekben azonban vagyunk magyar hazánkhoz annyira ragaszkodással, fenkölt uralkodónk és családja iránt annyira alattvalói hűséggel eltelve, hogy ezen érzelmeinkben senkinek elsőbbséget nem engedhetünk. Attól a gondolattól meg valóban legtávolabb vagyunk, hogy kifelé gravitáljunk és idegen államszervezethez szítsunk!

Ezeket előre akartam bocsájtani, hogy kijelentsem, — bár nem konkrét megbízásból, de mert az érzelmeiket ismerve, eleve tudom, hogy szavaim általános visszhangra fognak találni. — hazánk szerbsége nevében, hogy szívünk mélyéből kimondhatatlan undorral fordulunk el a szerajevói gáztettől és annak értelmiszerzőitől és különösen fájlaljuk, hogy szerb kéz találtatott, hogy ezt a gyalázatosságot elkövesse. De végre azzal is tisztában kellene jönnie a közvéleménynek, hogy a merénylet exaltációban élő, fanatizált éretlen ifjak műve, melyért azonban egy egész nemzetiséget vádolni nem igazságos. Nem vagyunk annyira sokan hazánkban, hogy a szét-huzás, egész nemzetiségek üldözése ne gyöngítse összefűzöttünket.

Ékebben érzelmeiket kifejezni, igazságosabban ítéletet hirdetni a merénylet felett alig is lehet, mint ezt tette az alispán ur öméltsága most elhangzott beszédével s öméltsága beszédével teljesen egyetérttek.

Tallán Béla báró beszéde.

Ezután Tallán Béla báró vbtt. beszéde következett, amely így hangzott:

Igen tisztelt törvényhatósági bizottság!

Ahhoz, amit öméltsága a főispán ur mondott, azt hiszem, egyikünknek sem lehet szava. Szívünk meleg érzelmének adott kifejezést és nemcsak e teremben, de az egész vármegyében nincs ember, ki ezt az érzelmet velünk ne osztaná és ne éltné, velünk együtt felséges uralkodónkat, ki e gyászban családjának négy-ötödik oly csapását érte el, mely egy közönséges embert már megölt volna, benne azonban csak a köteletségérzetet emelte.

Csak röviden óhajtok szólni ahhoz is, amit az alispán ur öméltsága és most dr. Györgyevics Milos bizottsági tag ur felemlített, és pedig a nemzetiségi kérdéshez.

Nézetem az, igen tisztelt törvényhatósági bizottság, hogy ebben a teremben elhangzó beszédeknek nem szabad üresen elpuffanó bombáknak lenni, ezeknek hatását a jövődönk kell igazolni; tehát lépéseket kell tenni, melyek legalább a lehetőségét elvegyék annak, hogy ily dolgok előforduljanak és azoknak a gyanúsításoknak, amelyek egy egész nemzetiséget érinthetnek, vége legyen. Mentsük meg azokat, akik velünk voltak a multban is, de ítéljük el azokat, akik nem osztottak velünk és akik nem egyek velünk a hazaszeretethen és királyhűségben.

Torontálvármegye közönsége faji, nyelvi és nemzetiségi különbözősége ellenére évtizedeken át békességben élt egymással. Az ország minden nemzetiségének kivétel nélkül — akár később telepedett ide, akár itt volt már akkor, mikor a magyarok elfoglalták ez országot — a magyarság jogokat adott, amelyek a magyarokéval egyenlők; földet adott, hogy megélhessen mindenki, kenyeret adott mindenkinek. Itt tehát nem lehet különbség a jogokban és kötelezettségekben. Ha a jogok egyenlők, a kötelezettségeknek is ugyanolyanoknak kell lenni és ezt mindenkítől elvárjuk és megköveteljük. En ezt vallom, de mégis azt kell látnom, hogy az utolsó balkáni háboru óta bizonyos érzelmek terjedtek el a szerbség közt, vagy annak kis részében, oly álmódosások, melyek egy nagy szerb állam megalakulását óhajlják.

En természetesnek tartom, hogy minden egyén nyelvét és vallását szereti és azért minden áldozatra kész, én természetesnek tartom azt is, hogy bizonyos szempontok vannak, amelyek a szomszéd állam lakosságával az itteni szerbeket összefűzik, de nem engedem meg, hogy Magyarországon bármely nemzetiséghez tartozó egyén kifelé gravitáljon oly velleitásokkal, melyek az állam egységét képesek megzavarni.

En azt hiszem igen tisztelt törvényhatósági bizottság, hogy Torontálvármegyének, mely hosszú évtizedeken nemcsak békejobbot nyújtott a nemzetiségeknek, de köztük semmi tekintetben nem tett különbséget, joga van ezzel a kérdéssel foglalkozni. Nemcsak joga, de kötelessége is azon szomszéd viszonytól fogva, melyben a két ország áll. A helyzet komolyságához mérten komolynak kell lenni, keresni kell megoldást, hogy az ország minden lakosában egyformán melegen éljen a hazaszeretlet és a király iránti hűségben egy pillanatra se tántorodhassanak meg. Meggyőződésem, hogy nálunk is elvétve, sutyomban vannak olyanok, akik az általam mondottakat nem osztják teljesen. Nem kívánok gyanúsítani senkit, de ennek a lehetősége megvan és azért szükséges, hogy az állam által

a megfelelő intézkedések megtéssenek; bátor vagyok tehát a következő

határozati javaslatot

az igen tisztelt törvényhatósági bizottság elé terjeszteni.

Torontálvármegye lakossága egy évszázadon át jó egyetértésben és békességben élt egymással és nincs oka a vármegye közönségének, hogy a nemzetiségi kérdésben bárkit megvádoljon, vagy gyanúsítsa. Mégis, mint a Balkán-államokkal közvetlen határos „Törvényhatóság”, érzi a délszláv propaganda erősödő szelét és hazafias kötelessége az az ellen irányuló határozott akcióban állást foglalni és a teendőkre reámutatni.

Ezért felir a kormányhoz, intézkedjék aziránt, hogy az ország területén csak Magyarországon nevelt, magyarul tudó és hazafias érzelmű papok és tanítók alkalmaztassanak. Kéri továbbá a nemzetiségi tanulóifjúság nevelésének és a tanítóképzésnek az eddiginél hatásosabb ellenőrzését, az utlevélkezelésnek szigorítását, az egyesületi életnek hatásos ellenőrzését és az állami egység elleni tendenciáknak kiméletlen üldözését.

Hasonló szellemű felirat támogatására szólítja fel Bács- és Temesvármegyéket.

Kérem az igen tisztelt törvényhatósági bizottságot, méltóztasson határozati javaslatomat elfogadni.

Az elnöklő főispán az indítványokra fölteszi a kérdést a közgyűlés ügy a főispán indítványát, mint Tallán Béla báró határozati javaslatát egyhangulag magáévá teszi.

Végül dr. Vinczehidv Ernő megyei főjegyző felolvassa az általa szerkesztett

részvétfeliratot a királyhoz,

amely a következő:

Felséges Császár és apostoli Király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Lesújtva, csüggedt fővel járulunk Felséged királyi trónusa elé, hogy gyászoljunk. Hogy egyik legyünk azon sorscsapás elviseelésében, mely egykecsajtotta a királyt és nemzetet.

Midőn az irtózatot hírt megértettük, első érzésünk mely elfogott, a felháborodás viharása volt. Majd az emberi részvét forró hulláma öntötte el sziveinket.

Azután hazánkra gondoltunk. Az a sötét fájdalom, mely a szerajevói merénylet nyomán fakadt s mely reá nehezedik az egész magyar nemzetre, hisszük, annak minden tagjára, legérzékenyebben mégis azon ősi szervezetben reszket fel, melynek idegrendszere az ezer esztendő átöröklés erejével, a legfogékonyabb a nemzet minden veszedelmével szemben.

Valami ki nem fejezhető keserűség fogott el bennünket a nemzet e megrovódított, e megcsufoltatása felett, melyet sem megelőzni nem volt képes, sem kellően megtorolni nem áll módjában. Mit tettek azok, kik e gyalázatosságot tervelték s elkövezték! Ez orgyilkosok milyen jól találtak el bennünket is mind! Hová lett a két birodalom daliás hőse!

Már csak gyászolni tudjuk őt! Gyászoljunk benne a szent korona örökösét. De gyászoljunk Ferenc Ferdinánd főherceg urban az erős elhatározásu, nagyra hivatott férfit, az izig-vérig lovagot, meggyőződéseinek tisztalelkű bajnokát. És igaz kegyelettel, az emberileg megadható tisztelet minden érzetével vagyunk eltelve azon fenkölt hitves iránt, kit tragikus előérzete tartott fejedelmi férje oldalán.

Mi, Torontálvármegye közönsége külön is szívünkbe zárjuk Ferenc Ferdinánd trónörökös emlékét, ki többször időzött a vármegye területén. Vármegyénk székházát is meglátogatta s aki megismerte, mind közvetlensége, lekötözövarázsa alá jutott.

S ha most, e tragédia véres fájdalomával sziveinkben s lelkünk emészto gondjával tekintünk a bizonytalan jövő felé, szemünk előtt egy hatalmas alak fensége bontakozik ki: Urunk Kirá-

lyunké. Felséged áll közöttünk s a jövő végzete között.

E nagyszerű látványra, a népeivel jobban, rosszban összeforrt nagy király kötelességtudó önbizalmának csudálatba ejto erejére bennünk is felébred erönk tudata s a csüggedés perceit feiváltja a szilárd eltökélés állandósága. S újból eltölt történelmi hivatásunk érzete s ami ezzel felbontathatlan szent frigyben egyesül, királyunk felkent személye iránt való áldozatrakész odaadásunk.

Ez érzésünknek köszönhetjük, hogy fájdalomunk sötétségén áttör egy fény-sugár, mely hagyományos képet világít meg; a magyar nemzet ott áll Szent István trónusa körül és a komoly elhatározás legyőzhetetlen erejével várja azt meg a poklok minden támadásával szemben.

S a megdicsőült emlékének áldozunk, ha e képet, függetlenül eseményektől, időktől és személyektől, nemcsak sziveinkben örökítjük meg, de azt oly valóságá váltjuk, hogy az a király és nemzet hatalmának messzi sugárzó teljét hirdesse.

Miután a mai közgyűlés jegyzőkönyvét nyomban hitelesítettnek jelentették ki, a közgyűlés véget ért.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Július 10.

Barométer emelkedik 754.7. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 26.5 C°. Hőmérséklet: maximum 9-én 22.5 C°, min. ma reggel 14.0 C°. Csapadék 0.5 mm. Felhőzet Cu5. Szélirány és erősség SE2. Jöslat a következő 24 órára: Változékony, hűvösebb, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Jelmagyarazat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **A vármegye részvéte.** Torontálvármegye mai rendkívüli közgyűlésének keretében dr. Dellimánics Lajos főispán meg szavakban elparentálta a törvényhatóságnak legutóbb elhunyt két érdemes tagját Gerliczy Ferenc bárót és Forster Imrét s indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi részvétét töl mácsolta s erről az elhunytak özvegyeit értesíti.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Wessely Rezső cs. és kir. alezredet. Mint ugyanis részvétellel vesszük a hírt, felesége, született Zecha Berta tegnap délután Nagybecskereken 43 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése holnap, szombaton d. e. fél 11 órakor lesz.

— **Uj óvónő.** Jankovich Böske, özv. Jankovichné helybeli tanítónő leánya Budapestben az „Országos Kisdóvó Egyesület” képzőintézetében mint magántanuló a képesítővizsgálatot kitünő sikerrel letette.

— **A nagyszentmiklósi rk. hitközség megalakulása.** Nagyszentmiklósról írják: A nagyszentmiklósi rk. hitközségi tagok nagyarányu résztvevése mellett a hitközség iskolaszéki tagjaiul egyhangulag megválasztattak: Alk János, Czagány János, Fászl György, Grün János, Gráf József, Hadfy Károly, Horász András, Juhász József, Kreigner Gyula, Loch József, Ludvig Márton, Lukácsy Imre, Margita Victor, Mausz Jakab, Prohaska Lajos, dr. Strubert Jakab, Schmidt József és Szukk Antal. A választás az egyházi hatóságok által jóváhagyatván, az iskolaszék f. hó 4-én tartotta alakuló gyűlését, amelyen egyhangu lelkesedéssel Hadfy Károly járási főszolgabíró választott a hitközség világi elnökévé, a hitközségi gondnok Krieger Gyula kereskedő, a hitközség jegyzője pedig Neszmerák Imre segédlelkész lett.

— **A Maros titka.** A napokban a Marosból a nagyszentmiklósi vizimolnár egy fiatal ember hulláját fogta ki, amit csak másnap jelentett be az előjárásnál, ahonnan azonnal kimentek a helyszínére, ahol a kiküldött bizottság megállapította, hogy ez egy bajszatlan fiatal ember hullája. Miután a hullán semmi ruházat nem volt, ennél fogva valószínűleg fürdés közben fulladt bele a Marosba s valószínű, hogy Oprea János nagyszentmiklósi születésű aradi szobafestő hullája, aki az aradi rendőrkapitányság értesítése szerint még múlt hó 29-én fürdés közben a Marosba fullt. A hullát a nagyszentmiklósi kórházba vitték. A héten különben Egres község határában is kifogtak a Marosból egy férfi holttestét.

— **Veszedelemes csikó.** Perján János jómódu nagyszentmiklósi gazdaember a napokban lezajlott országos vásárra kivitte egyik 2 éves csikóját, amely oly szerencsétlenül rugta meg altestén gazdáját, hogy az most a nagyszentmiklósi „Berta” kórházban a halálal vívódik.

— **Felmetszette a felesége hasát.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, a napokban Böhm Péter nagyszentmiklósi kőfaragó ittas állapotban összeveszett feleségével s dühében bicskájával felesége altestébe szurt s azt felhasította. Az aszszonyt a kórházba szállították, ahol sebét bevarrták, de állapota reménytelen.

TÁVIRATOK.

A szerajevói merénylet.

Megindult a diplomáciai akció. — Rendőri vizsgálat Szerbiában. — Pribiscevics távirata. — A boszniai szerb egyházi autonómia fölfüggesztése.

Budapest, jul. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szerajevói merénylet körüli események ma ismét több anyagot nyújtanak a pertraktálásra. Bécsi jelentés szerint ugyanis holnap megindul monarchiánk részéről a diplomáciai akció s így eziránt növekszik az érdeklődés s ettől várják a nyugtalanság elsimulását. Szerbia minden bizonynyal hozzájárul a szerb területen való vizsgálat megejtéséhez, amelynek eredményeképp Szerbiára nézve nagyon fontos volna annak bebizonyítása, hogy távol áll a szerajevói gattól.

Mai jelentéseink a következők:

Megindul a diplomáciai akció. Rendőri vizsgálat Belgrádban.

Budapest, jul. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Mint a Neue Freie Presse hiteles forrásból értesül, a király mindenben hozzájárult azokhoz az előterjesztésekhez, amelyekben a közös minisztertanács megállapodott s amelyeket Berchtold gróf tegnap nyújtott át a királynak. Berchtold gróf ma tanácskozott Bécsben időzött belgrádi követünkkel, Giessel báróval, aki még ma visszautazik Belgrádba. Giessel báró Belgrádban holnap a legbarátságosabb és legelőzékenyebb formában közölni fogja Pasic szerb miniszterelnökkel a szerajevói vizsgálat eddigi eredményét s hivatkozva a nemzetközi jogszokásokra, fölkéri a szerb kormányt, hogy támogassa a Szerajevóban megindult bünyügi vizsgálatot. Annak a megítélését, hogy e támogatásra milyen módot választ, a monarchia a szerb kormányra bizza. Ennek folytán tehát a diplomáciai lépések holnap megindulnak monarchiánk és Szerbia között.

Budapest, jul. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Giessel báró demarche-ára való tekintettel belgrádi politikai körökben kijelentik, hogy nem fognak nehézségeket gör-

diteni a Belgrádban folytatandó vizsgálat elé.

Egy másik belgrádi távirat arról ad hírt, hogy Pasic miniszterelnök utasította Jankovics tábornokot, a Narodna Obrana enökét, hogy az egyesület összes kompromittáló iratait semmisítse meg.

Pribiscevics távirata.

Budapest, jul. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szerajevóból sürgönyzik: A vizsgálat kiderítette, hogy abban az időpontban, mikor a trónörökös párral a halálos merénylet megtörtént, a szerajevói postán Belgrádba Pribiscevics őrnagy címére a következő táviratot adták föl:

— Mindkét lovat jól adtuk el.

A sokat mondó távirat ügyében tovább folyik a nyomozás.

A szerb egyházi autonómia felfüggesztése Boszniában.

Budapest, jul. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szerajevóból sürgönyzik, a tartományi kormány köréből eredő hír szerint a közös minisztertanács megállapodott abban is, hogy a merénylet folytán Boszniában és Herzegovinában a szerb egyházi autonómia fölfüggesztessék.

A képviselőház ülése.

— Az obstrukciós vita. —

Budapest, július 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban még mindig folyik az ellenzék obstrukciós vitája az illetékjavaslat körül, úgy hogy a vita előreláthatólag a jövő hetet is lefoglalja. A kormány egyelőre szabadon engedi terjedni az ellenzék „munkát” s megvárja a fejleményeket.

A tegnapi ülésen Polónyi Dezső távbeszéde után Szabó István (nagyatádi) és Preszly Elemér beszéltek a javaslat ellen.

Ma délelőtt folytatták a törvénykezési illetékről szóló javaslat vitáját s a délelőtti ülésen csupa rövidebb lélegzetű szónokok voltak föl az ellenzék részéről.

Igy beszélt Narancsik József, Rakovszky István, Eitner Zsigmond, Pető Sándor, majd Szmercsányi György.

Délután Benedek János fog fölszólalni, aki ki akarja beszélni az egész ílést.

Az általános vita ma alig fog véget érni s így az átmegy a jövő hétre is, miután holnap és hétfőn nincs ülés.

MINISZTERTANÁCS.

Budapest, július 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután Tisza István gróf miniszterelnök einöklésével minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak.

A HONVÉDELMI MINISZTER KARLSBADBAN.

Budapest, július 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Karlsbadból sürgönyzik, Hazai Samu honvédelmi miniszter Bécsből ma oda visszatért és folytatja kuráját.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, július 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőártek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 757.50, Osztrák Hitel 586.50, Koronajáradék 79.30, Osztrák-Magyar Államvasut 665.—, Jelzáloghitelbank 386.—, Leszámitoló Bank 462.—, Hazai Bank 264.—, Magyar Bank 460.—, Kereskedelmi Bank 3515, Rimamurányi 576.—, Salgótarjáni 640.—, Általános Kőszénbánya 940.—, Közúti Vasut 552.—, Villamos Vasut 298.—, Adria 554.—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	12.82
Buza (1915 áprilisra)	12.97
Rozs (októberre)	9.27
Zab (októberre)	7.67
Tengeri (júliusra)	7.21
Tengeri (augusztusra)	7.32
Tengeri (1915 májusra)	7.14

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1914. évi május hó 1. napjától.

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6	21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		7	10
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		11	27
Karlova délelőtt		10	00
Karlova—Szegedre délután		1	13
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután		4	00
Pancsovara délután		5	18
Karlova—Szeged—Budapestre este		7	18
Pancsovara délelőtt		8	10

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Módos—Temesvárra reggel		3	33
Zsombolya—Temesvárra délelőtt		11	39
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra reggel		6	35
Antalfavára reggel		4	30
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2	26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11	55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5	25

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.			
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6	49
Budapest—Szeged—Karlováról délután		3	11
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4	50
Budapest—Szeged—Karlováról este		7	17
Budapest—Szeged—Nagykik.—Karlováról este		9	21
Szeged—Karlováról délelőtt		9	24
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt		9	28
Temesvár—Zsombolyáról este		6	30
Pancsováról délelőtt		8	38
Pancsováról este		6	52

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Antalfaváról reggel		7	21
Módosról reggel		6	56
Szécsányról este		8	00
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9	34
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4	10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8	23

Hirdetések.

„TOMATIN”

a legjobb növénytetőtűrtő szer!
Tíz év óta használatban.

A növényt nem támadja meg.
Rögtön és gyökeresen pusztít.

Egy nagy üveg (1 liter) ára 3.60 K,
egy kis üveg (1/2 liter) ára 2.— K,
egy próbaüveg (1/4 liter) ára 1.20 K.

Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével a készítőnél

Georg Drescher Leipzig,
Frankfurterstrasse 2 I.

Vizszontelárusítók kerestetnek. — Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Nagyobb megrendelésnél árendedmény.
435—x.49

Makulaturapapír

olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

635—x.14

**HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÜZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.**

A nagybecskereki járás főszolgabirójától.
4624—914. szám. 805—3.2

Pályázati hirdetés.

Felsőelemér községben újonnan szervezett önálló községi bábai állásra pályázatot hirdetek.

A bábai állással kapcsolatosan 300 korona évi fizetés jár, látogatási díj szülő nőknél — 8 napi kezeléstől — 2 korona, egyébként 60 fillér esetenként. A szegényeknek nyilvánított egyénéket díjtalanul köteles kezelni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket f. évi július hó 30-áig küldjék be hozzám.

A választás határidejét később fogom megállapítani.

Nagybecskerek, 1914 évi július hó 2-án.

Lowieser, főszolgabíró.

Hirdetés.

Az „Aurélházi tejszövetkezet“ 1914. évi július hó 5-én tartott közgyűlésén az 1875: XXXVII. t. c. 247. § 1. pontja alapján kimondotta feloszlását, miért is felhivatnak az összes hitelezők, hogy követeléseiket érvényesíthetés végett jelen hirdetés keltétől számított hat hónapon belül, azaz 1915. évi január hó 20-ig jelentsék a törvényes következmények terhe alatt.

Aurélháza, 1914. évi július hó 10-én.

814—3.2

Az igazgatóság.

Perjámosi járás főszolgabirójától.
2693—914. szám. 810—3.2

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye perjámosi járásához tartozó Sándorháza községben elhalálozás folytán megüresedett és 240 korona évi fizetéssel javadalmazott községi bábai állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t. c. 27. és 28. §-ai értelmében kellően felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 29-ig hozzám terjesszék be. A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Perjámos, 1914. évi július hó 6-án.

Dr. Sal, főszolgabíró.

616. Bvk. 1914. sz.

817—1

Árverési hirdetés.

A nagybecskereki kir. járásbíró 1914. évi Sp. II. 351/4. sz. végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíró 1914. évi V. 773. számú végzése folytán Gilezán Nisztor javára 783 kor. 40 fill. tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1914. évi május hó 28. napján lefoglalt és 2405 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltét, annak Écskán 280. házszám alatt leendő megtartására határidőül 1914. évi július hó 24. napjának délután 3 órája kitétik az 1914. évi V. 773.2. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: pénzszekrény, butorok, mérleg, kotárka, rosta, kerékpár, zsákok, kocsi és cimbalom.

Nagybecskereken, 1914. évi július hó 7. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

= Bérbeadó =

600 holdas birtok Nagymargitán.

Bővebb felvilágosítást ad:

Murányi Nándor titkár
Budapest, X., Család-utca 49.

= Ügynökök kizárva. =

813—3.2

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam igazgatójától.

422. sz. X/IV.

806—3.3

Hirdetés.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamnál az élelmezést szállító vállalkozó szerződése lejárt.

Felhívom azokat, akik a vállalatot átvenni akarják, hogy 800 korona biztosíték beszállítása mellett ajánlatukat hozzám f. é. augusztus hó 1-én déli 12 óráig adják be.

A feltételek az intézeti irodában (Merczy-utca 8.) megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1914. évi július hó 2-án.

Jankó

alispán, tanfolyam-igazgató.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

6781—914. tlkvi szám.

812—1.1

Árverési hirdetés kivonat.

Pavlovics Tivadar végrehajthatónak Raits Mija végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási visszarverést 41 korona 10 fillér tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Felső-íttebe községben fekvő s a felsőíttebei 16. sz. tjkvben I. 12. sor., 29—30/b. hrsz. 597 □-öl beltelekre s a rajta épült 15/a. sz. házra 3365 korona, ugyanazon tjkvben + 4. sor., 5313—5314/b/2. hrsz. 2 hold 535 □-öl gyümölcsösre 2700 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi augusztus hó 5-ik (ötödik) napján délelőtt 10 órakor Felsőíttebe községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladhatók.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§-ai, 1908: XLI. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t. c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi június hó 18. napján.

Gojdzits Miklós s. k.,

kir. törvényszéki jegyző.

Nagykikindai járás főszolgabirójától.
3174—914. szám. 816—3.1

Pályázati hirdetés.

Tiszahegyes községénél üresedésben levő végrehajtó-irnoki allásra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket f. évi augusztus 1-ig a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz címezve nyujtsák be. Az irnoki állás betöltésénél a községi közigazgatási tanfolyamra minősítő alapkészültséggel bírók előnyben részesítettek. A szerb nyelv tudása kívánatos.

Javadalmazás évi 720 korona, mely előleges havi részletekben vehető fel.

Nagykikindán, 1914. évi július hó 5-én.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

513—1914. végrh. szám.

815—1

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíró 1914. évi V. 92/1. számú végzése következtében dr. Ujj József szegedi ügyvéd által képviselt Első magyar ált. biztosító társaság javára 194 kor. 55 fillér s jár. erejéig 1914. évi május hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2206 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: téglák stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró 1914. évi V. 92/2. számú végzése folytán 194 korona 55 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 57 kor. 12 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Bóton adós lakásán leendő megtartására 1914. évi július hó 16. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1914. évi június hó 30. napján.

Szecksó Lajos kir. bir. végrehajtó.

Nyomdásztanonc

aki legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett, fizetéssel

azonnal felvétetik

lápunk nyomdájában.

553—x 32

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy szén- és koks nagykereskedésemet az idén kiegészítem a detail üzletággal, ahol ezentul házfogyasztásra is elfogadok bármilyen mennyiségre megrendelést, valamint előjegyzést már most a téli fogyasztásra is

elsőrendű gázkoks és felsősziléziai diókoksban, westfáliai anthracit diószénben és elsőrendű porosz szalonszenekben.

Szíves megrendeléseket elfogad az Aradáci-utca 172. sz. alatt levő irodám.

Telefonszám 45.

775—50.7

Steinitzer Géza.